

Nitro a lidská niternost / Reflexe a lidská niternost

Augustin napsal (In vera religione) výzvu: Nesnaž se vycházet, dovnitř se obrať – pravda přebývá v lidském nitru. (Překlad Marie Bayerové in Husserl; původní text: Noli foras ire, in te redi, in interiore homine habitat veritas.) Základní chyba této myšlenky spočívá v onom upřesnění „homine“; pravdu nelze hledat *v lidském* nitru, ale v „nitru“, v „niternosti“, v našem znění „v nepředmětnosti“. A ovšem cesta „tam“ do nitra, do niternosti vede přes niternost člověka, ale ono „nitro“ samo rovná se ryzí nepředmětnost a přichází z mnohem větší hloubky, až ze samé ryzí nepředmětnosti (já sám rád užívám názvu „pravda“). V tom smyslu onen obrat do nitra je legitimní – a není jiné cesty než obrat do vlastního nitra. Ale to je jen vstupní brána, jen první (a ještě dost vnější) fáze reflexe. Reflexe ovšem „dosahuje“ svého pravého cíle, když u toho reflektující subjekt, obrácený do „sebe“, do „svého nitra“, přestává překážet a vůbec přestává „být jsoucí“, když je vykloněn za sebe (ze své předmětnosti) a teprve tak se setkává s přicházejícími „nepředmětnými výzvami“, zkrátka s pravdou, s ryzí nepředmětností. (Takže jen s licencí a jistým zkreslením tu lze mluvit o něčem jako „metodě“ – to na obranu proti psychologizování.)

(Písek, 130714-1.)